

velkou, obrodnou prací pro budoucnost republiky: mladá inteligenci mohl by býti usnadněn tvrdý boj o život, státu byli by vychováváni strážcové práva opravdoví, ne papíroví juristé, životu blízcí, životu sloužící lidé, ne těžkopádní byrokrati, generace s otevřenýma očima, ne dorost slepý a tápající.

JUDr. Karel Pošva.

D E N Í K.

Zákon o původském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském) ze dne 24. listopadu 1926, č. 218 Sb. z. a n., nabývá účinnosti prvním dnem 1. března 1927. Zákon, jenž je výsledkem parlamentního projednávání více než šestiletého, přidržuje se v hlavních rysech rakouského zákona ze dne 26. prosince 1895, č. 197 ř. z., platného až dosud v našich historických zemích. To je patrné již ze systematiky zákona, jenž zahrnuje do pěti oddílů vedle všeobecných ustanovení oddíl o obsahu původského práva, o jeho trvání i ochraně a ustanovení přechodná a závěrečná. Přes tento konservativní celkem ráz obsahuje nový zákon řadu pronikavých změn, jak toho vyžadovala potřeba unifikace autorského práva na území republiky, nutnost přizpůsobiti domácí právo bernské konvenci, k níž naše republika přistoupila na základě závazku smlouvou st.-germainskou a konečně požadavek časového i věcného rozšíření ochrany původského práva. Ve shodě s bernskou konvencí chrání zákon díla literární, umělecká (hudební i výtvarná) a fotografická, která byla vydána na území Československé republiky, jakož i takováto díla, jejichž původci jsou státními občany československé republiky, nechť byla vydána kdekoli v či vůbec nebyla vydána. (§ 1.) Díla cizích státních občanů jsou chráněna, ať dosud vůbec nebyla vydána či byla vydána v cizině, podle obsahu státních smluv anebo, pokud jest zaručena v příslušném cizím státě vzájemnost podle vládního prohlášení, vyhlášeného ve Sbírce zákonů a nařízení. (§ 2.) V soulase s bernskou konvencí odstraňuje zákon veškeré formality, které dosud byly podmínkou uplatnění práva původského. Literárními neb uměleckými díly po rozumu zákona jsou všechny výtvo-ry z oboru krásné i vědecké literatury a umění (hudebního i výtvarného), nehledíc k jejich rozsahu, účelu anebo stupni hodnoty. Zákon uvádí demonstrativní výpočet takových děl celkem soulasně s dříve rakouským zákonem z r. 1895, připojuje ještě zejména díla kinematografická nebo podobným postupem vytvo-

řená, jsou-li pro své uspořádání nebo spojení předvedených příběhů výtvoři zvláštními, díla umění stavitelského, umění užitého, zahradní architektury a uměleckého průmyslu. Fotografickými díly jsou netoliko všechny výrobky a výkony, při nichž bylo užito postupu fotografického, jako nutného pomocného prostředku, ale též ona, při nichž bylo užito jiného postupu fotografického podobného (§ 4.). Ustanovením, že právo autorské zaniká zpravidla padesát let po smrti původcově (§ 38.), přiblížil se zákon většině cizích zákonodárství i zásadě bernské konvence a splnil zároveň nejnaléhavější požadavek reformy původského práva uplatňovaný ode dávna zúčastněnými kruhy.

O některých zásadách československého jazykového práva přednášel ve schůzi Právnické jednoty v Praze dne 10. února 1927 docent dr. Cyril H o r á č e k. Přednášející podrobil rozboru dva základní pojmy našeho jazykového práva, pojem řeč státní, oficiální, a pojem československý jazyk. Pojednal o sporných názorech na pojem státní řeč a zastával mínění, že třeba definici a obsah tohoto pojmu hledati v theorii právní a pak ověřiti její správnost v pozitivním právu; při pojmu československý jazyk sledoval jeho provedení v našem právním řádu.

Zajímavá přednáška byla vyslechnuta přítomnými s pozorností, jakou zasluhuje theoretické proniknutí jazykové úpravy.

O kodifikaci práva mezinárodního a soukromého práva mezinárodního v Americe promluvil v pravidelné členské schůzi Právnické jednoty v Praze dne 17. února t. r. dr. Bohumil K u č e r a, místotajemník ministerstva zahraničních věcí, který v první části své přednášky, k níž se mu dostalo četných informací od vynikajícího amerického internacionalisty A. B u s t a m a n t e z havanské university v republice Kuba, pojednal o kodifikační ideí a o renaissanci práva mezinárodního v Americe. Stručně nastínil vývoj kodifikace na americkém kontinentu od nejstarších dob, jak došla výrazu na panamerických konferencích, až do nejnovější doby. Zvláštní pozornost věnoval kodifikačním resolucím, k nimž došlo na V. panamerické konferenci r. 1923 v Santiagu, a pracím znamenitého Amerického institutu pro právo mezinárodní, které představují na 30 osnov mezistátních smluv. Přednášející pokusil se o vystižení charakteristiky chystaného amerického práva mezinárodního, v němž se uplatňují americké právní i politické ideje (Monroeova doktrína). Při tom zdůraznil, že americká kodifikace navazuje na evropské právo mezinárodní a že se k němu hlásí.

V konečném zhodnocení vykonané kodifikační práce uvedl přednášející, že i oficiálně se pokládá synthesa evropského práva